

EDINOST

Letaja, levzemli pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopolni na se pošilja pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Anton Gerbec. — Lastnik tiskarna Edinost. — Odgov. Edinost. — In celo leto L 60. — Znaša za mesec: L 7.—, 3 meseca L 19.50, polje. — Za inozemstvo mesečno 4 lire vpr. — Telefon uredništva in uprave št. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2. — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

Našemu ljudstvu v Italiji!

Naš občni zbor, ki se je vrnil 30. preteklega meseca, je proglasil v duhu polstoletnih tradicij našega društva, na podlagi izkustva prejšnjih, najbolj pa zadnjih let, da je njemu potrebno, da se naše ljudstvo strne v eno samo edinstveno politično organizacijo za obrambo svojih skupnih koristi.

Po zadnjih prejembah pri Političnem društvu v Gorici in pri skupni istrski organizaciji, ki so v obeh primerih izzvale od iste strani in proti edinstvenosti napere, je naše društvo kot edino, ki je od nekdanj stalo in še dandanes stoji na stališču edinstvenosti, moralo spet raztegniti svoj delokrog na prvotni obseg, na vso Julijsko krajino. Tako se združijo lahko v edinstveno politično organizacijo vsaj vsi tisti, ki priznavajo to potrebo brez pridržkov in pogojev, v polnem obsegu, za vse naše slovensko in hrvatsko ljudstvo lostran državnih mej.

Nase društvo pojmuje edinstvenost politične organizacije v dvojnem oziru drugače in globlje kot tisti naši rojaki, ki plovejo po svoji posebni, takozvani novi struji.

Prvič hočemo, naj se edinstvenost ne omejuje na nekaj narodni svet, v katerem bi se shajali odposlanci ločenih samostojnih političnih organizacij, nego naj edinstvena politična organizacija, vključ v potrebne krajevni razpredenosti, obsega in združuje Slovence in Hrvatse vse Julijske krajine v enem samem društvu.

Drugič pa hočemo, — in to je glavno —, da se edinstvenost ne snuj na preozki podlagi strankarske enotnosti, s kakršno se zadovoljuje in celo ponša v svojem prvem razglasu novi odbor Političnega društva v Gorici, nego na premišljenem zedinjenju vseh sil k enotnemu političnemu delovanju za skupne koristi, brez razlike svetovnega naziranja, strankarske usmerjenosti in stanovskih ali drugih posebnih, partikularnih koristi.

Gotovo je takšna edinstvenost, kakršno zasleduje naše društvo, bolj težavna stvar, ker je zanjo treba vzajemnega razumevanja in spoštovanja, vzajemnega odnehanja in samozatajevanja, odkritega in poštenega sodelovanja.

Ali zato tudi toliko bolj ugledna, krepka in uspešna bo organizacija, ki bo slonela na taki zares močni in požrtvovalni edinstvenosti! Mari ni problem našega obstanka v Italiji v prvi vrsti problem naše moralne sile, naše močnatosti in požrtvovalnosti? Mari naj prav v sami zasnovi svoje politične organizacije zatajimo tisto, kar je prvi pogoj za njen končni uspeh?

S takim pojmovanjem edinstvenosti politične organizacije se naše društvo nikakor ne vda omejenemu in skodljivemu nacionalnemu radikalizmu, kakor da bi radi našega vrhovnega cilja napeljavalo k neodjenljivemu, intransigentnemu odporu proti politični realnosti in k samomorilnemu žrtvovanju vseh drugih moralnih in materialnih dobrin na oltarju nacionalne ideje.

Stremljenje in delovanje za ohranitev našega jezika in naše narodne zavesti in za naš slobodni narodni razvoj v Italiji ni

in ne smi biti nikdar v protislovju s stremljenjem in delovanjem za ohranitev in pomnožitev drugih materialnih in moralnih dobrin našega ljudstva. Temu spoznanju in temu načelu je naše društvo bilo zvesto doslej, — to spričuje njegova zgodovina —, in hoče ostati zvesto tudi v bodočnosti.

V našem društvu so se vedno zbirali močje, ki so ustvarili marsikaj koristnega na združnem in socialnem polju, kar še dandanes kljubuje časovni sili, v našem društvu se je vedno gojil duh resnične vzajemnosti vseh stanov, v njem so se tudi vedno spoštovali in upoštevali vera, cerkev in cerkvene naprave.

Nase društvo ne more in ne sme niti v bodoče mimo tega, da je treba našemu ljudstvu, prav zato, da ostane živa veja na jugoslovenskem drevesu, gospodarstvenega ozdravljenja in okrepjenja in da v tem ni močedejše desetih uspehov brez socialne pravičnosti in solidarnosti. Nase ljudstvo je po svoji ogromni večini kmetstvo in delavstvo: da se kmetu in delavcu pomore, da se šibkejši zaščiti proti močnejšemu, da se bremena in žrtve za splošnost naložijo najpoprej krepkejšim, to ostane našemu društvu tudi v bodočnosti vodilno načelo.

Pravtako ne more in ne sme naše društvo niti danes mimo tega, da je večina našega slovenskega in hrvatskega ljudstva globoko verna in da gre vsemu, kar ustreza njegovim verskim potrebam, v soglasju z njegovim narodnim življenjem, popolna svoboda, spoštovanje in podpora.

Ali v valovenju gospodarstvenih, socialnih, verskih naspotstev, v boju, ki ga bijejo v širnem svetu nasprotna stremljenja, našemu ljudstvu v Italiji pač ni sojena odločilna uloga. Posamezniki smejo in morajo zavzeti svoje stališče tudi nasproti tem svetovnim problemom, ali problem našega ljudstva v Italiji kot celote in z vidika sedanje politične nujnosti to ni. Njegov življenjski problem, edini zares njegov problem je, da se ohrani kot to, kar je bilo doslej, v jezikovnem in kulturnem pogledu sestaven in neločljiv del jugoslovenskega naroda.

Spričo našega pogubnega položaja v Italiji, spričo udarcev in izgub, ki smo jih že pretrpeli, ne moremo sicer z gotovostjo trditi, da bi jih bili vse odvrnili z edinstveno politično organizacijo. Ali — to je gotovo, če bi nam sploh moglo kaj pomagati, da bi to bila le takšna organizacija, noben strankarsko usmerjen po enem ali drugem svetovnem naziranju, po enih ali drugih posebnih interesih.

Za ohranitev našega slovenskega in hrvatskega ljudstva kot takšnega ne vidi torej naše društvo nobene druge poti nego tiste, po kateri je hodilo dosedaj in hoče še naprej hoditi, združujoč vse sile

v eno enotno fronto!

Kdor čuti s svojim narodom, kdor zares hoče pomagati, da se to ljudstvo ohrani, ta ne more in ne sme izbirati: pristopi naj k naši edini edinstveni politični organizaciji: Političnemu društvu „Edinosti“ v Trstu!

V Trstu, 19. januarja 1924.

Odbor Političnega društva „Edinosti“.

Pašic in Ninčić poljeta v Rim

Jugoslovenska kraljevska dvojica bo obiskala italijansko prestolnico?

MILAN, 19. «Corriere della Sera» poroča iz Beograda, da bosta odpotovala Pašic in Ninčić prihodnji četrtak ali petek v Rim. Dan odhoda obeh ministrov zavisi od delovanja radikalne stranke v narodni skupščini. Kakor je bilo že večkrat rečeno, bosta kralj Aleksander in kraljica Marija odpotovala v Pariz v posete k Millerandu. Po njih povrnitvi iz francoske prestolnice se bo določil način potovanja v Italijo, katero je sedaj že gotovo.

Poluraden Jugoslovenski glas o sporazumu z Italijo

BEOGRAD, 19. Včerajšnja poloficijska «Samouprava» pričbuje na uvodnem mestu članek o sporazumu z Italijo pod naslovom «Dobra stvar». Članek predvsem konstatira dejstvo, da se vsi iskreni prijatelji jugoslovenskega naroda in Jugoslavije radujejo radi sporazuma med kraljevino Italijo in kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev. Sporazum odobravajo vsi resni in treznomislivi ljudje, kar je dokaz, da je sporazum dober, ker zaključuje resno politično krizo, ki je mnogo škodovala gospodarstvom in državnim interesom obeh držav. Vsi, ki znajo resno misliti, vsi, ki ne vlačijo v zunanjo politiko strankarskih političnih interesov, vsi, ki imajo v srcu blagostanje naroda, vedo ceniti važnost rešitve tega državnega vprašanja, odobravajo sporazum in ga smatrajo za velik uspeh vlade v zunanji politiki.

Članek končuje z izjavo, naj se sporazum torej podpise.

Za ustalitev franka

PARIZ, 19. Med drugimi, že znanimi določili načrta za ustalitev franka, je določilo, da se občutno zvišajo kolkovne pristojbine za menjice, šeke, potne liste; dalje pristojbine na kolesa in avtomobile.

Kralj v Bariju

BARI, 19. Nj. V. kralj je prispel ob 8:45; sprejeli so ga zastopniki civilnih in vojaških oblastev. Kralj se je podal v avtomobilu na pokopališče, kjer je prisostvoval otvoritvi spomenika padlim. Nato je sprejel v občinskem domu župane iz vse pokrajine. Mornarska zveza mu je izročila umetniško izdelano svetinjo, hčerka kr. komisarja pa šopek krasnih cvetic. Kralj je obiskal tudi baziliko sv. Miklavža. Ob 12:45 se je kralj odpeljal proti Rimu.

Izplačanje zakladnih bonov

RIM, 19. Finančni minister De Stefani je odredil, da se bodo od 21. t. m. dalje izplačevali oni zakladni boni, ki so bili izdani z dospelostjo od 3 do 6 mesecev, ne da bi bilo mogoče več zahtevati obnovitve. Obnovitev se bo lahko dovolila le za bone z dospelostjo od 7 mesecev do 1 leta in sicer za isto dobo kakor so bili izdani zapadli boni. Prepoved izdaje novih navadnih bonov ostane še nadalje v veljavi.

Jugoslovenska narodna skupščina

Finančni odbor in državni proračun BEOGRAD, 19. Finančni odbor je na včerajšnji popoldanski seji razpravljal o dopolnilnih kreditih k državnemu proračunu za leto 1924-25. Seja je bila polnoštevilno obiskana ter se na njej razvila zelo živahna debata, med drugim o odkupu orijentskih železnic in o davčni obremenitvi Slovenije.

Finančni minister dr. Stojadinović je v svojem ekspoziciji omenjal, da je ministrski svet odobril njegov predlog, da se ima proračunsko leto vselej pričeti s 1. aprila in končati s 30. marca prihod. leta. Navajal je tudi razloge za to odredbo. Z ozirom na okolnost, da se že letos prične proračunsko leto 1. aprila, je potrebno, da se nekateri izdatki, vneseni v proračun za leto 1923-24, primerno povisajo, nekateri pa tudi skrajajo radi ravnotežja v proračunu in ker je treba v prihodnjem letu od strani države izpolniti razne plačilne obveznosti. Vlada potrebuje odobrenja teh-le kreditov:

1. kredita 123.500.000 D za izplačilo obresti

in amortizacij iz 2 1/2% rente o vojni odškodninah.

2. Povisjanja kredita za izvedbo uradniškega zakona za izplačilo prejemkov uradnikom in ostalim državnim uslužbencom od 400 mil. na 600 mil., razum tega pa se ima dovoliti vpo-kojencem in njih rodbinam kredit 50 mil. D.

3. Vlada potrebuje odobrenje kredita k izplačilu odkupnine za orijentske železnice. Z «Orijsko železniško družbo» je bila sklenjena kupna pogodba, s katero prevzame država nje železnice proti plačilu 149 mil. franco-skih frankov.

O poslednjem kreditu se je razvila zelo živahna debata. Člani so ugovarjali temu kreditu ter navajali, da mora vlada popreje predložiti zadnji zakon o pogodbi z orijentsko železnico narodni skupščini v razpravo in rešitve. To se ni zgodilo. Radi te pogodbe je moral podati svojo demisijsko prejšnji prometni minister dr. Velizar Janjavić.

Proti kreditu sta govorila demokratska poslanc dr. Kumanudi in dr. Veljković.

Posl. dr. Kulovec (Jugosl. klub) je v daljšem govoru omenjal davčno preobremenitev Slovenije. Govornik je konstatiral najprej, da je ravnotežje v proračunu le fiktivno, dejansko ravnotežje ne obstaja. Najbolj je obremenjena na davkih Slovenija. Protestiral je proti temu, da se skrajšujejo krediti poškodovalca ministru, ki so skrajšani za 100 mil. din. Kako je Slovenija obremenjena in eksplorirana, osvetljuje najbolj izkaz državnih dohodkov za mesece julij in avgust preteklega leta. Za ta dva meseca je bilo v Sloveniji plačanih direktnih davkov 15.314.006 D, na posebni trošarini 2.499.975, na takсах 16.569.031 in na monopoli 41.156.289. Skratkrat večja Srbija je v istem času plačala na neposrednih davkih 21.944.797, na posebni trošarini okoli 34.526 D, na takсах 30.688.339 D in na monopoli 126 milijonov. Na podlagi teh podatkov je govornik konstatiral, da je Slovenija s splošni državnimi in posebnimi davki tako obremena, da jih ne more več prenašati in da se širi obubožanje prebivalstva.

Posl. dr. Gršin (rad) je ugovarjal izvajanjem predgovornika, navajajoč, da lahko Slovenija prenaša davčna bremena, ker je najbolj industrijska pokrajina države, vsled česar ima tudi največje dohodeke.

Državni proračun znaša skupno 10 milijard 460 milijonov D izdatkov. Fin. minister je skril nekatere dopolnilne kredite posameznih ministrstev. Krediti poškodovalca ministru za 105 mil., ministru javnih del za 20 mil. in ministru prosvete za 10 mil. dinarjev.

Danes fin. odbor nadaljuje razpravo o dopolnilnih kreditih.

Sporazum med Berlinom in Bavarsko dosežen

BERLIN, 19. Wolfova agencija poroča, da se je na današnjem pogovoru med državnim kanclerjem Marxom in bavarskim ministrskim predsednikom Knillingom dosegel popoln sporazum z ozirom na nadaljnja pogajanja o vseh vprašanih glede spomenice bavarske vlade nemški državi za revizijo weimarske ustave.

Delovanje odbora izvedencev

PARIZ, 19. Odbor izvedencev za dosego ravnovesja v proračunu Nemčije in za ustalitev nemške valute je razdelil med razne podobore proučevanje posebnih vprašanj. Ti podobori so se sestajali vsak dan zjutraj in popoldne. Glavni odbor bo imel svojo prihodnjo sejo v pondeljek ob 15., na kateri bodo poročali podobori o doseženih uspehih; tu se bodo tudi nadaljevala razprava o vprašanih glede ustalite nemške valute s sodelovanjem ravnatelja nemške državne banke dr. Schachta. Na svoji današnji seji je odbor naročil siru Williamu Achworthu, angleškemu izvedencu za vprašanja mednarodnih železnic, da sestavi poročilo o nekaterih vprašanih z ozirom na železnice. Pri tem delu bo Achworthu pomagal Lerveve, glavni tajnik zveze evropskih železnic.

Von Hoesch pri Stresemannu

BERLIN, 19. Nemški odpravnik poslov von Hoesch se je danes dolgo časa pogovarjal s Stresemannom. Von Hoesch se bo povrnil v Pariz prve dni prihodnjega tedna.

Plenjenja brezposelnih na zasedenem ozemlju

PARIZ, 19. Listi poročajo iz Düsseldorfa, da so brezposelni oplenili vlak, ki je bil naložen s premogom. Izvršene so bile številne aretacije. V mestu so se vršile burne demonstracije, katerih so se udeležile tudi ženske. Pri tem je ljudska množica oplenila več trgovin. Posredovala je policija. Nekoliko oseb je bilo ranjenih.

Uspeh angleške preiskave v Palatinatu

Nad 90 odstotkov prebivalstva proti separatizmu

BERLIN, 19. Generalni konzul angleški v Münchenu Clive, ki je izvršil preiskavo o političnem položaju v Palatinatu, je izjavil zastopnikom tiska, da je nad 90 odstotkov prebivalstva v Palatinatu proti takozvani autonomni vladi.

Se o tajni nacionalistični organizaciji na Poljskem

VARSAVA, 19. Nekateri poljski in inozemski časopisi poročajo obširno o tajni organizaciji, imenovani «Društvo čuječih poljskih patrijotov», ki jo je odkril policijsko oblastvo. Organizacija je nacionalistična; kot člani se nabirajo vpojenji vojaki, meščani in mladi ljudje. Organizatorji so se obrnili na agitatorje strank desnice in leve, ki iščejo «diktatorja». Ker je organizacija vabila v svoje vrste vojaštvo, je vlada sklenila napraviti konec zaročništvu; glavari organizacije so bili aretirani; med njimi sta inženirja Peko-slavski in Gertzynski.

Izpopolnitev poljske vlade

VARSAVA, 19. Zamowski je bil imenovan za ministra zunanjih zadev.

Razmerje med labouristi in II. internacionala

Churchill za sporazum med liberalci in konservativci

LONDON, 19. Včeraj se je nadaljevala v dolnji zbornici razprava o prestolnem govoru. Umljivo je, da ni bilo v zbornici nikakavega zanimanja več za posamezne govore, dasi so bili lepo sestavljeni; voditelj strank so namreč že povedali svoje mnenje, padec konservativne vlade je tudi že gotov. Vsakdo se vprašuje, čemu se ni vrnilo že v četrtlet glasovanje o predlogu laburistov, ki izreka vladi nezaupnico, da bi bilo na ta način konec životajenja konservativne vlade.

Govorila sta poslanec Thomas, laburist, in finančni minister Chamberlain. Zanimiva so bila izvajanja poslanc Thomasa o razmerju med laburisti in II. internacionala. Thomas je z odločitvijo zavrnil očitana, češ da bodo laburisti odvisni od II. internacionale glede vladne politike, ker so laburisti vpisani v II. internacionala. Še toliko manj bodo lahko vplivali nemški socialisti na nas — je rekel Thomas. Laburistična stranka je vezana na II. internacionala le v toliko, kolikor se je zavezala, da se bo posvetovala s socialisti drugih držav, predno bi se odločila za kako vojno. In to je vse, je zaključil govornik.

Precejšnjo pozornost je vzbudilo odprto pismo liberalca Winston Churchill-a. V tem pismu poudarja Churchill, da bo poizkus z laburistično vlado prinesel ogromno škodo Angliji. Radi tega naj bi se konservativna in liberalna stranka združili ter prepredili socialistom, da bi prišli na vlado. V parlamentarnih krogih trdijo, da je hotel Churchill razdvojiti liberalce, da bi na ta način tudi on dobil skup, poslancev zase in morda tudi za Lloyda George-a, s katerim je velik prijatelj. Toda liberalni listi so takoj obsodili njegovo postopanje in med temi tudi «Daily Chronicle», Lloyd Georgeovo glasilo. Na vsak način je prišel Winston Churchill precej pozno. Kajti usoda konservativne vlade je že zapečeta.

M. Ramsay Mac Donald

Jutri se bo zaključila v angleški zbornici razprava o prestolnem govoru. Po zaključitvi razprave se bo vršilo glasovanje o predlogu laburistične stranke, ki izraža sedanji konservativni vladi nezaupnico. Izida glasovanja ni težko ugantiti; saj je v četrtkovni seji voditelj liberalne stranke že izjavil, da bodo liberalci glasovali za predlog. Potemtakem bo večina zbornice glasovala za nezaupnico; znano je namreč, da imata laburistična in liberalna stranka skupaj po zadnjih volitvah večino poslancev v dolnji zbornici. Konservativna vlada bo torej prisiljena podati ostavko. Sestava nove vlade bo poverjena voditelju laburistične stranke Mac Donaldu. Tako bo dobila Anglija prvič socialistično vlado, tako bodo praktični laburisti pokazali, da je tudi v monarhiji mogoča socialistična vlada.

Zanimivo je dejstvo, da je M. Ramsay Mac Donald samouk. Danes ima Mac Donald 58 let; rojen je bil v malem ribiškem pristančku na Škotskem. Dokončal je le ljudsko šolo. Toda njegov učitelj ga je pozneje sam vzgajal, dokler ni vstopil kot komei v trgovsko tvrdko v Londonu. Tu je v večernih urah obiskoval tečaj za prirodoslovne vede. L. 1888. se je pričel baviti s politiko. Tedaj je namreč postal tajnik nekega poslanc v zbornici. Nato je postal časnikar; kot tak je potoval po južni Afriki, Avstraliji, Kanadi, Indiji in seveda tudi po Evropi. L. 1906. je bil izvoljen za poslanc v okrožju Leicester.

Henry D. Davray pravi v reviji «Revue de Paris», da ima Mac Donald vse lastnosti in napake samouka, toda kljub temu ga imajo povsod za «gentleman». Njegovi kolegi, ki so včasih precej nerodni, vidijo v njem tip zlikanega meščana. V resnici se zna Mac Donald v najbolj kritičnih trenutkih obvladati in ostane miren tudi med najhujšimi napadi njegovih sovražnikov; v razpravi z njim je zelo taktčen. Njegov izraz je miren in poln resnosti. Žena, ki je bila hčerka znanega kemika Joh. Hall Gladstone, mu je umrla, l. 1911.

Njegova pisarnica je polna knjig, ki pokrivajo vse stene v višini kakih 2 metrov. Na pisalnici ima tudi mnogo pip; Mac Donald je namreč strasen kadilec. Na eni steni visi več slik, ki predstavljajo Cromwella v različnih življenjskih dobah; iz tega lahko sklepamo — zaključuje Henry D. Davray —, koga si je izbral vodja socializmov za zgled.

Pismo iz Jugoslavije

Ljubljana, 17. jan. 1924.

Človek obrača, Bog pa obrne. Resničnost tega pregovora sem spoznal, ko sem se lani v decembru pripravil, da Vam napišem svoje običajno pismo in ko me je nakrat zagrabilo drugo delo s tako silo, da sem moral prekiniti svoja pisma do današnjega dne.

Moj dolgi molk pa zahteva, da sežem malo nazaj da bo tako dosežena vsaj delna kontinuiteta z mojimi prejšnjimi pismi.

Po ponesečenem poizkusu izglasovanja rednega proračuna pred 1. januarja in po škandalni aferi broderskega sindikata je bila skupščina odgodena in vse zanimanje javnosti je veljalo zato naši zunanji politiki.

Znana in na štiri razne načine poročana izjava ministrskega predsednika Cankova v sobranju je razgrnila bolgarsko vprašanje v vsej svoji ostroti. Zopet je postalo jasno, da so v resnici prijateljski odnosi z Bolgarsko nemogoči, čeprav so le malo prej končala jugoslovensko-bolgarska pogajanja v Sofiji zelo pozitivno. Stvar je pač v tem. Sedanja bolgarska vlada nima za seboj bolgarskega naroda. Njeno življenje je odvisno edinele od milosti makedonstvujuših in oficirske organizacije. Ti pa so odkriti pristaši macedon. irendentizma, ki je identičen s skrajnim terorizmom. Prebivalci jugoslovenske Makedonije morajo to občutiti dnevno, ker skoraj vsak dan jih obiščejo bolgarski četaši in vselej je uboj ali posilstvo posledica njihovega «obiska». Jasno je, da je Jugoslavija vedno v stanu, da likvidira z močno roko te vpadle četašev in da dá težko preizkušnim macedoncem vendar enkrat mirno življenje. Toda bolgarska vlada ima med gotovimi velesilami močno zaslabo in te velesile ne dopuste nobenega energičnega koraka, ker hočejo, da morejo vedno igrati bolgarsko nasprotje v svojo korist proti Jugoslaviji.

Enako stališče kakor Bolgarska zavzema v zunanji politiki Jugoslavije tudi Madžarska. Razlika je samo v tem, da so madžarske metode manj grobe. Tudi madžarske nasprotje je v korist gotovim velesilam in zato je tudi proti Madžarski energična roka nemogoča. In če upoštevamo še politični boj v Albaniji in strasne izpade katoliških Albancev proti transki, Jugoslaviji prijazni, vladi, potem razumemo, da se bile vesti o osnovanju iz Bolgarske, Madžarske in Albanije obstoječe antante, ki bi bila pod protelktoratom gotove velesile, vsaj netne.

V tem pa so se pričele priprave za sestanek Male antante. Ravnokar sklenjena francoško-čehoslovaška zveza je dala sestanku Male antante gotovo barvo, ki pa je na sestanku samem zelo obledela. Izkazalo se je pač, da je za Jugoslavijo veliko važnejša preprečitev nove snuje se zovražne antante, ko pa sklenitev za premožne provokacije zveze s Francosko. Težišče jugoslovenske politike je zato moralo biti v tem, da Mala antanta na enak način prevzame zaščito neuilske pogodbe (mir z Bolgarsko), kakor je prevzela zaščito trianonske (mir z Madžarsko). Izgleda, da to ni popolnoma uspelo in zato smo bili presenečeni po zvezi Jugoslavije z Italijo. V čem ta zveza obstoji, se ne more reči gotovo, ker sporazum ni bil in najbrž tudi ne bo objavljen. Gotovo pa je, da je z najnovejšim sporazumom reško vprašanje rešeno in vse kaže, da je obenem tudi ustvaritev antante obrobni držav Jugoslavije preprečena. Vse to pa se je izvršilo s sodelovanjem Francije, ki je vsled možnosti delavske vlade na Angleskem odložila ustvaritev demonstrativnega srednjeevropskega bloka.

Zunanja situacija Jugoslavije je z beograjskim sporazumom razčiščena in v ospredje stopa zopet naša notr. politika. V splošnem je položaj isti, kakor je bil pri odgoditvi skupščine. Podpora džemijeta in Nemcev je vladi zagotovljena. Mogoče je sicer, da bodo zopet malo zaropotali, da si tako izsilijo čim večjo nagrado za svojo podporo, toda od razkola ne bo prišlo. Saj pravo blebetava «Cillier Zeitung» čisto odkrito, da opozicija, zlasti SLS noče ničesar drugega, ko da bi Nemce in Džemijet izvabila iz vlade in ju potem zamenila.

Opozicijski blok, ki ga snujejo demokrati, nima dosti izgledov na zmago. Tudi če bi bil ustvarjen, more vreči vlado le, če pride v Beograd Radić. Ta pa tega ne misli storiti in da bi mu bil povratek nemogoč, je dal dopisniku «Secola» interview, ki diši skoraj revolucionarno, ki pa je za Radića značilen. S tem razgovorom je namreč Radić ubil kar dve muhi. Za svoje pristaše je prikazal v vlogi odločnega, neodjenljivega borca in si ravno s tem pripravil izgovor, da ne more v domovino, ker bi bil takoj zaprt. In da bodo ljudje bolj verjeli, pa citamo v «Samoupravi» ostro obsodbo Radića.

Radića torej ne bo v domovino, se manj pa v Beograd. S tem pa je opozicijski blok izgubil svoj smisel. Pa tudi drugače ima opozicijski blok, kakor si ga predstavlja demokratska stranka, zelo slabe šanse. Sicer je res, da bi mogel Markinković načrt pridobiti ostale opozicionalce za odločno atako proti vladi. Toda temu je predpogoj ta, da usvoji ta načrt iskreno in odločno vsa demokratska stranka. To se pa ni zgodilo in pristaši Pribičevića so slej ko prej na revizijo ustave odklanjajočem stališču. Vsled tega ni verjetno, da bi doživeli v novi skupščini kakšna presenečenja, dokler ne bo izglasovan redni proračun. Potem pa znajo slediti nove volitve, ker radikali računajo, da jim bodo te prinesle novo zmago. Uvod v nove volitve pa bodo volitve v samoupravne skupščine, ki bodo jasno povedale, ali je račun radikalov točen ali ne. Volitve v samoupravne skupščine ne bodo torej nekaka varnostna zaklopnica, ki bo osigurala radikalni stranki in vsakem slučaju dominanten položaj.

Predpogoj volitev v oblastne skupščine pa je upravná razdelitev države, kakor to določuje ustava in zato čujemo danes o «parcelaciji», da govorim z avtonomisti, Slovence. Ko bo ta parcelacija izvedena, pa se bo zopet izkazal pregovor, da se nobena juha ne poje tako vroča, kakor je skuhana in oblastne skupščine same bodo najsilnejši agitator p.oti krikui avtonomistov. — O tem prihodnjic več. — O. P.

Novo politično obzorje

Lansko solčno leto je bilo v političnem pogledu precej enolično. Vsi dogodki so se skoraj avtomatično razvijali kot posledica francoske samostojne akcije v Porurju. Na se celo krfska zadeva, ki je vzbudila veliko šuma, se mora smatrati kot posledica tistega razdružnega položaja, ki se je polotila splošnosti vseh francoske trmaste vztrajnosti in angleškega prikritega kujanja. Tudi vsi predhodni dogodki so pomagali utrjevati prepričanje, da se da nekaj doseči le s silo ne oziraje se na moraliziranje in dobrohotne nasvete onih, ki imajo dejansko nadmoč v rokah.

Novo leto nam je prineslo važne preobrate na političnem obzorju povojne Evrope. Na Angleskem se pripravljajo laburisti na nastop vlade, Italija je pričela novo balkansko politiko, a Rusija se pripravja za vstop na evropsko politično torišče.

Ta tri dejstva utegnejo prinesiti važne izpremembe v tem letu. V znamenju tega se bo razvijala politika, na podlagi teh predznakov je mogoče delati gotove predvidevanje in prerokovati usodo Evrope.

Pohod laburizma na Angleskem je velikega mednarodnega pomena. In to z dveh stališč. Najprej se mora to občutiti v razmerju političnih sil med posameznimi državami. Laburisti so proti onemu zloglasnemu desinteresevanju, ki je bil vodilna smer (vsaj navidezna) dosedanje konservativne vlade. Torej, kakor vse kaže, bo Anglija v tem letu aktivno in precej glasno posegala v politiko na kontinentu.

Francosko-angleski spor ostane kljub tej izpremembi na Angleskem še vedno glavni gordijski voz, ki ga ne bo razvozlati niti gospod Macdonald. Lord Curzon je poslal Franciji zadnji pozdrav pred svojim odhodom. Starega diplomata je morala pač jeziti smola, da ni mogel do živega Poincaréjevi politiki. Valutna ofenziva je odgovor na vse dosedanje poraze angleške diplomacije v boju proti Poincaréju in njegove politike na kontinentu.

V svoji kritiki stare vlade je Macdonald vrgel vsa teža na vprašanja zunanje politike. Ostra kritika politike konservativne stranke na napoveduje nova pota angleške zunanje politike. Vseled tega smemo pričakovati, da bo zadobil francosko-angleski spor nove oblike. Če ostane Poincaré še naprej na krmilu francoske vlade, tedaj nam je pričakovati zelo zanimivih zapletljajev. Kako bo Macdonald »obdeloval« Poincaréja, bomo torej kmalu videli. Macdonald je sicer ponovno zatrdil, da bo njegova stranka stremela za tem, da se obdrži prijateljstvo med francoskim in angleškim narodom, toda istotako je že ponovno ožigal politiko sedanje Francije. »Splendid isolation«, ki ga nasprotniki očitajo konservativcem, je sicer bolj demagoško gesto kakor pa resnica. Zakaj kljub navideznemu desinteresevanju, se je vendar tudi angleška politična nit vpletala v zamotano tkanino kontinentalne politike Evrope.

Tudi sedanja angleška vlada je energično posegla vmes povodov krfske zadeve, vzdrnila se je ob razglasitvi češko-francoske zveze in se indirektno udeležila nove Mussolinijeve politike na Balkanu. In ravno kar se je zaključil dogovor glede Tangerja, kjer so morali Angleži napeti precej močne strune, da so premagali nasprotovanje Francozov. Vprašanje Tangerja ne spada sicer v kontinentalna vprašanja, vendar pa so povsod Francozi tisti kamen, ob katerem se mora spodtakniti angleška diplomacija. To stanje traja že precej časa in dosedaj so bili Francozi še vedno zmagovalci. Zato pa je prišel obračun za vse »predznosti« hkratu. Padec francoskega franka zaključuje eno razdobje dvoboja med Parizom in Londonom in pričenja se novo.

Mussolinijeva politična kretanja s sporazumom, ki ga je sklenil z Jugoslavijo, spada posredno v okvir omenjenega dvoboja med Francijo in Anglijo. Francija se na vso moč prizadeva, da bi razširila krog svojih prijateljskih držav in tako zmanjšala angleški vpliv na kontinentu. Od svoje strani pa si Italija prizadeva ustvariti svoj politični sistem, po katerem bi zrastle njen vpliv na Sredozemskem morju in bližnjem vzhodu.

Ce ni v interesu Anglije, da si Francija zagotovi zavezništvo Balkana za svoje hegemonistične smotre, more biti še manjše vseh to italijanskim težnjam na jugovzhodnem delu Evrope. Zatorej se more ugotoviti, da je Mussolini spretno izbral položaj, si zagotovil vpliv na Balkanu in se istčasno prilagodil angleškim težnjam. To zblizanje angleških in italijanskih interesov utegne v najkrajšem času zabrisati neprijetne sledove krfske zadeve, ki jih je ta zapustila pri Angležih.

Vsekakor je to čin velepolitične važnosti. Če se bodo dogodki razvijali v to smer, utegne Italija uspešno tekmovali za vplivom francoske politike tudi na slovenskem Balkanu. Obdržanje sedanje smeri zahteva od Italije več samozatajevanja kakor pa politične spretnosti. Prijateljski in odkritosrčni nameni nove politike se morajo kmalu po sporazumu pokazati, sicer bo tudi ta sporazum konvencionalnost brez življenja. Mussolini se je pokazal zelo originalnega. Njegova najnovejša poteza je našla velik odmev v vsej Evropi. Angleška javnost je sprejela vest o sporazumu med Belgradom in Rimom z zadovoljstvom na znanje. Nekateri hočejo vedeti, da so delovali pri tem zakulisne niti dirigirane iz Londona. Vendar pa je to zelo malo verjetno.

Zanimivo je držanje francoskega tiska. Kar je vladnih in desničarskih listov, hvalijo Mussolinija, levičarji pa hočejo videti v tem dejstvu poraz francoske politike na Balkanu. Eno pa je prav gotovo: to namreč, da niso Francozi prav nič vznemirjeni in se na Francoskem v splošnem nova belgrajska orientacija ne smatra kot neuspeh francoske politike. Nasprotno, skoraj vsi časopisi naglašajo, da s tem činom niso nikakor pretrgane one prijateljske vezi med Jugoslavijo in Francijo.

Jugoslavija je z odstopom Reke utrpela pač moralno škodo na eni strani, na drugi pa je zopet mnogo pridobila. Če pride do trajnega prijateljskega razmerja z Italijo, tedaj bo imela mlada balkanska država velike koristi od tega. Bilo je pač jasno, da je Reka za Jugoslavijo izgubljena. In končno boljše je nekaj kot nič. Stalni občutek negotovosti zaradi večne napetosti z Italijo je slabil notranji in zunanji položaj države. Z enim mahom je solidnost države zrastle in posledice tega se bodo kmalu pokazale tako v notranjosti kakor tudi v razmerju do inozemstva. Vsekakor so sovražniki Jugoslavije, kakor Madžarska, Bolgarska, neprijetno zadeti, kar priča, da je napravila Jugoslavija korak naprej.

Sporazum med Italijo in Jugoslavijo je utrditev in sankcija obstoječega političnega in teritorijalnega kompleksa, habsburška nevarnost je precej neznačajna in revanšne misli nekdanjih dunajskih in madžarskih mogotcev, ki so še vedno na tihem upali, da vzklijejo zopet dobri časi zanje, so padle za mnogo stopenj. S tem seveda ni nikakor rečeno, da se ne bodo stare spletke nadaljevale, vendar pa ne bodo več tako nevarne obstoju nasledstvenih držav.

Mirovno delo na vzhodnem delu Evrope zamore torej zaznamovati lep napredek. Če se bo tudi na zapadu izvršil podoben preobrat, potem je Evropi zagotovljena daljša mirovna doba, doba obnove, gnotne in duševne.

K vsemu temu je treba še dodati dejstvo, da stopa Rusija polagoma v evropsko politiko. Sovjetski režim se je utrdil, Rusija je treba vzeti tako, kot je. In če je kdo še tak nasprotnik sedanje vladavine v Moskvi, se mora s tem dejstvom sprizajati. Sedanji sovjetski režim predstavlja vendar največjo državo in največji narod v Evropi. Boj med boljševidom in meščanstvom je dobojevan, razmerje teh dveh sil se ne premake več, vsaj za do gledno dobo ne. Zatorej nima pomena, ako zapadne države še dalje odlašajo s pripoznanjem Rusije.

Glavna ovira, da ni bila Rusija še do sedaj pripoznana, obstoja v tem, ker je vladal do pred kratkim še vedno neki dvom o stalnosti režima. In dalje je Anglija še vedno glavni nasprotnik Rusije. Angleži bi hoteli kolikor mogoče na dolgo zavleči vstop Rusije v Evropo, kakor si tudi žele, da se ne bi Rusija ekonomsko dvignila. Kljub vsemu ostane Rusija vendar najnevarnejša sosedna Anglije v Aziji. Nastop laburistov na čelo angleške države pa bo rešil tudi rusko vprašanje. Kakor hitro bo London pripoznal de jure rusko vlado, v tistem trenutku bodo sledile temu zgledu vse ostale države. Poljska je sicer prehitela zapadni svet, zdí se, da so se na Poljskem začeli zavedati dejstva, da je zelo nevarno se nahajati med škarkami dveh velikih sovražnih držav.

Ko se rusko vprašanje povoljno reši, potem se bodo rešila sama od sebe vsa manjša vprašanja. O vojni in miru bodo odločevali slejkoprej le velike države. In v krogu vesele bo imela Rusija v kratkem zopet glas, ki ji gre po njeni veličini. Vstop Rusije v krog evropskih držav bo namah predrugačil politični sistem Evrope, politično obzorje se bo razširilo, nastala bo nova doba, reševanje življenjskih vprašanj Evrope ne bo več domena dveh ali treh oseb kakor do sedaj.

kroženje denarja že 6 milijard ter naraslo do izbruhaj bolsheviške revolucije na približno 19 milijard. Kakor znano, se je s prihodom bolshevikov na vlado začela temeljita preosnova gospodarskega življenja, katera je še najbolj silila uničiti vsega gospodarskega organizma. Od bolshevikov organizirani sistem razdelitve ni rabil v teoriji denarja, ki je igral pri tem le vlogo nebestvenega pomožnega sredstva. Delo se je plačevalo skoro izključno z datjavami v naravi in huda beda je takoj pri svojem nastopu vzela denarja že zadnji košček njegove veljave, ker se potem za denar sploh ni moglo nič več dobiti. Razen tega je sovjetska vlada s poddržavljenjem bank uničila vse kreditni in bančni sistem in je takojšnja odprava vseh starih pravnih oblik odvzela duši prebivalstva vsa vero v njegovo zmoglost države. Vse banke so bile razrušene v edino »Zemljino ljudsko banko«, ki pa je bolj vršila tehnično funkcijo finančne uprave kakor pa posle regularne banke. Abrazovano je denar v vedno bolj naraščajočem gospodarstvu in natura zgubil položaja svoj vsopomen, se je država močno poskuševala tiskanja papirnatega denarja. 1. januarja 1921. je

emisijski papirnatega denarja dosegla svoto 1.168.000 milijonov rubljev.

S prihodom k treznim gospodarskim oblikam in s povrnitvijo k denarnemu gospodarstvu se je občutila mešana potreba po vzpostavitvi kredita in denarstva. Predvsem je ruska vlada 12. oktobra 1921. zopet otvorila državno banko kot osrednji kreditni zavod. Temu je sledila ustanovitve še drugih bank, ki so bile poklicane k življenju večinoma od državnih gospodarskih uradov in ki so imele služiti posameznim panogam gospodarstva. Tako so nastale »Vse ruska zadrzna banka« za druge, industrijska in trgovska banka za industrijo, moskovska mestna banka kot podjetje občine in številne druge banke centralnega in lokalnega značaja. Končno je bila kot privatna banka ustanovljena »Ruska banka« s švedskim kapitalom.

Propadla valuta je — kakor povsod — ovirala obnovo ruskega gospodarstva. Dan za dnem padajoči kurs obveznic državne blaginje — takozvanih sovjetskih rubljev — in pomankanje stalnega vrednostnega merila nista pustila ruskemu gospodarstvu, da bi prišlo do zdrave podlage v trgovini. Tu se je iz velikih množin papirnatega denarja, ki so jih države gospodarske organizacije dnevno prejemale in izdajale, porodila misel na izdajo pobotnic za zneske državnih blagajni oddanega papirnatega denarja, katere naj bi krožile med ljudstvom kot denar ter na ta način tehnično olajševale promet plačilnih sredstev. Od te prvotne misli se je prešlo k stremenju, da bi se dala tem pobotnicam stalna vrednost. Tako se je precej hitro izcimil načrt za ustvaritev ustajenega in z zlatom kritega bankovca, ki naj bi s pridržanjem zakonitih plačilnih sredstev — sovjetskega rublja — doprinesel k sanaciji gospodarskega življenja. Državna banka se je v prvem letu svojega poslovanja od 12. oktobra 1921. do 12. oktobra 1922. resno potrudila, da bi zbrala fond realnih vrednot v obliki zlatega denarja in valute s stalno vrednostjo. Z zakonom od 11. oktobra 1922. je dobila državna banka emisijsko pravico. V smislu tega zakona morajo biti od državne banke izdani bankovci kriti v razmerju ene četrtine z zlatom in tretj četrtin z inozemsko valuto stalne vrednosti, lahko uvočljivim blagom in s kratkoročnimi menjicami. Ker producira zlato tudi Rusija sama in ker si ruska vlada v svoji inozemski trgovinski politiki prizadeva, da je trgovinska bilanca Rusije vedno aktivna, more državna banka svojo rezervo v zlato in inozemskih valutah postopoma povečati.

Za emisijsko bankovcev se je pod okriljem državne banke ustanovil poseben emisijski oddelk, kjer posluje tudi poseben upravni svet kot nadzorovalno oblastvo. V ta upravni svet so bile poklicane med drugimi tudi številne finančne skupine stare Rusije, tako tudi N. Kutler, istočasno tudi član ravnateljstva državne banke in načelnik emisijskega oddelka, bivši državni tajnik na finančnem mi-

niststvu pod carsko vladavino in poznejši minister za poljedelstvo, N. Nekrassov, bivši minister za trgovino in finančni minister v Kerenskijskem kabinetu ter državni ekonom prof. Jurovskij.

Kot bankovec je bil izbran takozvani červonec, ki šteje za 10 zlatih rubljev stare ruske veljave. Za poznejšo dobo je preskrbljena izmenjava tega bankovca proti gotovini. Tudi se je državnim banki z njeno previdno emisijsko politiko posrečilo okrepiti zaupanje v novo valuto med širšimi ljudskimi plastmi. Tekom prvih petih mesecev se je povečal fond za kritje za približno 50%. Z ruske strani se skuša doseči kvotiranje červoncev tudi na inozemskih borzah. Ruska vlada stremi po tem najbrže iz vzrokov izključno politične narave. Do sedaj se kvotira červonec v Berlinu in v Rigi.

Ruska vlada skuša odpraviti svoje finančne težave z notranjimi posojili. Kot prvi poizkus te vrste lahko navedemo vsako leto se ponavljajoče krušno posojilo, ki je v inozemstvu že znano. Po vzoru tega posojila je bilo pred kratkim razpisano sladkorno posojilo. Nominalna vrednost teh dveh posojil ni navedena v denarju, ampak v žitu ali sladkorju in imejtelj obveznic tega posojila ima pravico na dobavljanje tozadevnega blaga. Ker obstojajo v Rusiji za kmetstvo prebivalstvo deloma še davki »in natura«, se lahko uporabljajo te obveznice za plačila teh davkov. Končno je prinesla vlada na trg še takozvano notranje pridobitno posojilo v zlato, ki pa ni imelo mnogo uspeha. Radi tega se je država poslužila prisilnih sredstev. Odredila je namreč, da se bo delavcem in nameščencem gotov del njihovih prejemkov izplačeval v obveznicah tega posojila in da si bodo morali bogatejši sloji prebivalstva nabavljati pri plačevanju davkov in drugih pristojbin gotovo število teh obilicij. Te obilicije nosijo pečat, da se ne morejo prodati niti zastaviti. Ker se kvotira to posojilo v zlato na borzi za približno 40 do 45% pod njega nominalno vrednostjo, pomenijo ti prisilni ukrepi indirektno povišanje davkov in pristojbin. V vsaki drugi državi bi tako stroge mere povzročile resne zmešnjave v gospodarskem življenju. Močna narava ruskega gospodarstva in ruskega življenja pa prenese vse. Končno je stopila še železniska uprava s posojilom pred javnost; izdala je obveznice v zlato, katere sprejemajo železniske blagajne kot plačilo v blagovnem in osebnem prometu. Ker se glasijo te obveznice na 5 rubljev v zlato, to je na pol červoncev, so tudi te prevzele vlogo denarja ter krožijo med prebivalstvom kot navadno plačilno sredstvo.

V gospodarski politiki Rusije in njenih gospodarskih metodah sploh je dosti stvari, ki bi se lahko obsele. Vendar pa je treba sovjetski vladi priznati, da je v kratkem času rešila valutno vprašanje. Posrečilo se ji je uvesti na mesto umirajočega sovjetskega rublja zdravo in ustajeno valuto červoncev.

klamacija; 10) Pesem domoljubnega otroka, pesem; 11) Kun Matija, igrica.

Kdor želi preživeti par lepih uric, naj pride pogledat naše pogurne malčke.

Zvečer ob 19. uri se bo vršila občajna mladinska zabava v isti dvorani.

«Mesija», božična igra v 4 dramskih slikah (L. Rosita Ga, nebasa; II. Magnificat; III. Sveita noč; IV. Surge, illumine Jerusalem) se bo danes popoldne ob 5. uri ponovila v domu slov. dekliške Marjine družbe v Rojanu (Vicolo delle Rose 13). Sledil bo pozdrav električno razsvetljenemu božičnemu drevescu, na kar se bo predstava zaključila s prizorom: «Naši malčki».

Pevsko društvo «Ilirija» priredi danes, 20. t. m. izlet po sporedu, ki je bil priobčen v prejšnjih številkih «Edinosti». Odhod ob Sv. Jakobu ob 1.40 popoldne; meščani počakajo pri postaji barkovljanskega tramvaja «ai portici». — Odbor.

iz tržaškega življenja

Zalosten konec umobolne ženske. Zasebnica Karolina Krenk, stara 30 let, stanujoča v ulici Giustiniana št. 36, je že delj časa kazala znake duševne nemarnosti; tožila je, da je sita življenja, čeprav ni imela nobenega posebnega vzroka za to. V njenih bolnih možganih je uzkorenjena misel na samomor, ki ji ni dala več miru. Pred kratkim je ženska hotela skočiti skozi okno, pa domaći so ji to zalostno narkano se pravočasno preprečili. Ženska se je tedaj navidezno pomirila; njeni domaći so upali, da se bo nemo duševno slanje sčasoma obrnilo na bolje. A njena usoda je bila započeta. Včeraj jutraj je nesrečna ženska ponovila samomorilni poizkus, ki pa ji je to poč popolnoma uspel. V času, ko se je njen mož za hip odstranil z doma, se je podala v sobico, ki služi možu kot delavnica, ter se tam obesila na neko lestvo. Ko se je mož kmalu potem vrnil domov, je našel nesrečnico vsešč brez življenja na vrvi. Otel jo je takoj iz strašnega položaja, a bilo je prepozno. Na lice mesta poklicani zdravnik rešine postaje je ugotovil, da je nesrečna ženska že mrtva.

Izseljenec okraden. Včeraj jutraj je izseljenec Ivan Privato, rodom iz Palerma, naraunal na kvesturo, da mu je v izseljeniskem uradu v stari prosti luki, kjer se je nahajal, neznan zlikovec izmknil iz notranjega žepa skupno listnico, v kateri je bilo, poleg potnega lista spravilnih tudi 36 dolarjev.

Malta tatvina. Predsnočnim so neznan zlikovec odprl s ponarejenimi ključi vrata skladišča Helene Magris, katera se nahaja v ulici Corti št. 4, ter ukradli ročni vozček vreden 180 lir. Tatvina je bila prijavljena orožnikom.

Vesti z Gorizkega

Mi in Italijani. «Voce di Gorizia» je posvetila v četrtkovni številki kratek uvodni članek pod naslovom «Mi in Slovani» jugoslovensko-italijanskemu dogovoru.

V uvodu omenja članek, da je italijanska javnost s presenečenjem sprejela vest o dogovoru in to radi velikega antagonizma med Italijani in Slovani v naši pokrajini. Ta ostri antagonizem med obema narodoma, ki ga je ustvarila habsburška vlada, je iz mnogih vzrokov, predvsem radi slabosti prejšnjih vlad, obstojal še nadalje po prevratu, ki čemur so nemalo prispevali slovenski nacionalisti, ki so netili sovraštvo, in kolikor toliko tudi najbolj razgreti italijanski nacionalisti. Ker je notranja politika odvisna od zunanje — tako omenja članek ob zaključku članka —, je docela naravno, da bodo morali mestni predstavitelji vlade ubrati novo politiko, ki bo odgovarjala novim zunanje-političnim razmeram. Če bodo tuje rojci hoteli iskreno sodelovati z nami, bodo ravnati in prvi delčni koristi, zagledal pa bi bilo dobro, da oni prvi dokažejo, da so prežeti z iskreno voljo se obnašati kakor dobri državljani, ki naj ne poslušajo več onih par slovenskih podpivalcev, katerih krog se vedno bolj oža.

Tudi mi smo tega mnenja, da je avstrijska vlada štvala Italijane in Slovence k medsebojnemu narodnim bojem, ker je imela interese na tem, nikakor pa se ne strinjamo z mnenjem članke, da je slabost prejšnjih vlad podpirala antagonizem med Italijani in Slovenci, kajti do pojava fašizma smo živeli Goričani, lahko rečemo, v prirčni slogi in bi živeli tudi sedaj, ako bi te sloge ne kalile naravnost ostudne in bedaste persekucije, ki jih je vpejal fašizem, zlasti bivši furianski prefekt odv. Pisenti, proti goriskim Slovincem. Na lepe nasvete članke, kako naj se obnašamo, izjavljamo kratko, da ostaja naše stališče tudi v novem zunanje-političnem položaju neizpremenjeno, to je, da ne bomo mirovali dotle, dokler ne bo naš narod v Italiji deležen vseh onih pravic, ki mu po božji in človeški postavi pritožuje. Kdor se bori za pravično stvar, temu ni treba revidirati svojega stališča, revidirati naj ga oni, ki so dosedaj izvajali nasilje in krivico.

Na že tolikokrat pogreto frazo o par podpisovalcih pa sploh ne odgovorjamo, najboljši odgovor bo dobil G. Pocarini, če se potrdi med naše ljudstvo, zlasti med naše matere, ki morajo pošiljati svojo dečo v italijansko šolo.

Seja kraljeve komisije v Vidmu. V sredo se je vršila seja kraljeve komisije za izredno upravo furianske pokrajine.

Dovoljen je bil predujem za obdelovanje zemljišč kmetijske šole in za vzdrževanje sadovnjaka v Beglianu, toda komisija si je pri držala nadaljne ukrepe glede razdelitve strokov med furiansko in tržaško pokrajino.

Senator Bombig je bil imenovan za pokrajinskega delegata v upravnem svetu furianskega pomorskega hospica v Vidmu.

Sprejet je bil sklep, da se najne v Solkanu poslopie, ki bo preurejeno za vojašnico kr. orožnikov.

Dovoljeni so bili izdatki za popravila, ki so potrebna in vojašnici kr. orožnikov na Trnovem.

Dr. Anton Fattor je bil imenovan za delegata v kuratoriju obrtno-nadaljevalne šol v Tolminu.

Sprejeti so bili še razni drugi sklepi, ki pa za Goričane ne prihajajo v poštev.

Laskava pohvala. Pod naslovom «slovenske rožice» je prinesel nedeljski «Giornale di Udine» izveček iz resolucij, sprejetih na občnem zboru «Edinosti» v Trstu in mesto običajne lastne gnotnice, s katero navadno zaliva te rožice, zajema takrat kar gnotnico iz «Nove dobe», «ki posevča tem resolucijam zasojen komentar», katerega list ponatiskuje in podpisuje z obema rokama v celem njegovem obsegu.

Nato sledi provokatorsko-denuncijski uvodni članek «Nove dobe» pod naslovom «lažnjive resolucije», toda videmski list se s tem še ne zadovoljuje, ampak ponatiskuje najbolj provokatorski in najbolj denuncijski mesta z delbeni črkami.

Po «lažnjivih resolucijah» «Nove dobe» sa videmski list zahvaljuje G. Peterelu za gnotnico s sledečimi besedami: «Amico Peterel!

EDNOST

emisijski papirnatega denarja dosegla svoto 1.168.000 milijonov rubljev.

S prihodom k treznim gospodarskim oblikam in s povrnitvijo k denarnemu gospodarstvu se je občutila mešana potreba po vzpostavitvi kredita in denarstva. Predvsem je ruska vlada 12. oktobra 1921. zopet otvorila državno banko kot osrednji kreditni zavod. Temu je sledila ustanovitve še drugih bank, ki so bile poklicane k življenju večinoma od državnih gospodarskih uradov in ki so imele služiti posameznim panogam gospodarstva. Tako so nastale »Vse ruska zadrzna banka« za druge, industrijska in trgovska banka za industrijo, moskovska mestna banka kot podjetje občine in številne druge banke centralnega in lokalnega značaja. Končno je bila kot privatna banka ustanovljena »Ruska banka« s švedskim kapitalom.

Propadla valuta je — kakor povsod — ovirala obnovo ruskega gospodarstva. Dan za dnem padajoči kurs obveznic državne blaginje — takozvanih sovjetskih rubljev — in pomankanje stalnega vrednostnega merila nista pustila ruskemu gospodarstvu, da bi prišlo do zdrave podlage v trgovini. Tu se je iz velikih množin papirnatega denarja, ki so jih države gospodarske organizacije dnevno prejemale in izdajale, porodila misel na izdajo pobotnic za zneske državnih blagajni oddanega papirnatega denarja, katere naj bi krožile med ljudstvom kot denar ter na ta način tehnično olajševale promet plačilnih sredstev. Od te prvotne misli se je prešlo k stremenju, da bi se dala tem pobotnicam stalna vrednost. Tako se je precej hitro izcimil načrt za ustvaritev ustajenega in z zlatom kritega bankovca, ki naj bi s pridržanjem zakonitih plačilnih sredstev — sovjetskega rublja — doprinesel k sanaciji gospodarskega življenja. Državna banka se je v prvem letu svojega poslovanja od 12. oktobra 1921. do 12. oktobra 1922. resno potrudila, da bi zbrala fond realnih vrednot v obliki zlatega denarja in valute s stalno vrednostjo. Z zakonom od 11. oktobra 1922. je dobila državna banka emisijsko pravico. V smislu tega zakona morajo biti od državne banke izdani bankovci kriti v razmerju ene četrtine z zlatom in tretj četrtin z inozemsko valuto stalne vrednosti, lahko uvočljivim blagom in s kratkoročnimi menjicami. Ker producira zlato tudi Rusija sama in ker si ruska vlada v svoji inozemski trgovinski politiki prizadeva, da je trgovinska bilanca Rusije vedno aktivna, more državna banka svojo rezervo v zlato in inozemskih valutah postopoma povečati.

Za emisijsko bankovcev se je pod okriljem državne banke ustanovil poseben emisijski oddelk, kjer posluje tudi poseben upravni svet kot nadzorovalno oblastvo. V ta upravni svet so bile poklicane med drugimi tudi številne finančne skupine stare Rusije, tako tudi N. Kutler, istočasno tudi član ravnateljstva državne banke in načelnik emisijskega oddelka, bivši državni tajnik na finančnem mi-

niststvu pod carsko vladavino in poznejši minister za poljedelstvo, N. Nekrassov, bivši minister za trgovino in finančni minister v Kerenskijskem kabinetu ter državni ekonom prof. Jurovskij.

Kot bankovec je bil izbran takozvani červonec, ki šteje za 10 zlatih rubljev stare ruske veljave. Za poznejšo dobo je preskrbljena izmenjava tega bankovca proti gotovini. Tudi se je državnim banki z njeno previdno emisijsko politiko posrečilo okrepiti zaupanje v novo valuto med širšimi ljudskimi plastmi. Tekom prvih petih mesecev se je povečal fond za kritje za približno 50%. Z ruske strani se skuša doseči kvotiranje červoncev tudi na inozemskih borzah. Ruska vlada stremi po tem najbrže iz vzrokov izključno politične narave. Do sedaj se kvotira červonec v Berlinu in v Rigi.

Ruska vlada skuša odpraviti svoje finančne težave z notranjimi posojili. Kot prvi poizkus te vrste lahko navedemo vsako leto se ponavljajoče krušno posojilo, ki je v inozemstvu že znano. Po vzoru tega posojila je bilo pred kratkim razpisano sladkorno posojilo. Nominalna vrednost teh dveh posojil ni navedena v denarju, ampak v žitu ali sladkorju in imejtelj obveznic tega posojila ima pravico na dobavljanje tozadevnega blaga. Ker obstojajo v Rusiji za kmetstvo prebivalstvo deloma še davki »in natura«, se lahko uporabljajo te obveznice za plačila teh davkov. Končno je prinesla vlada na trg še takozvano notranje pridobitno posojilo v zlato, ki pa ni imelo mnogo uspeha. Radi tega se je država poslužila prisilnih sredstev. Odredila je namreč, da se bo delavcem in nameščencem gotov del njihovih prejemkov izplačeval v obveznicah tega posojila in da si bodo morali bogatejši sloji prebivalstva nabavljati pri plačevanju davkov in drugih pristojbin gotovo število teh obilicij. Te obilicije nosijo pečat, da se ne morejo prodati niti zastaviti. Ker se kvotira to posojilo v zlato na borzi za približno 40 do 45% pod njega nominalno vrednostjo, pomenijo ti prisilni ukrepi indirektno povišanje davkov in pristojbin. V vsaki drugi državi bi tako stroge mere povzročile resne zmešnjave v gospodarskem življenju. Močna narava ruskega gospodarstva in ruskega življenja pa prenese vse. Končno je stopila še železniska uprava s posojilom pred javnost; izdala je obveznice v zlato, katere sprejemajo železniske blagajne kot plačilo v blagovnem in osebnem prometu. Ker se glasijo te obveznice na 5 rubljev v zlato, to je na pol červoncev, so tudi te prevzele vlogo denarja ter krožijo med prebivalstvom kot navadno plačilno sredstvo.

V gospodarski politiki Rusije in njenih gospodarskih metodah sploh je dosti stvari, ki bi se lahko obsele. Vendar pa je treba sovjetski vladi priznati, da je v kratkem času rešila valutno vprašanje. Posrečilo se ji je uvesti na mesto umirajočega sovjetskega rublja zdravo in ustajeno valuto červoncev.

DNEVNE VESTI

„Il Popolo di Trieste“

se peča zopet z nami. Zamerja nam, da smo popravili netočnosti in napake v prevodu članka dra. Wilfana o Malijansko-jugoslovenskem sporazumu. Predlaga nam — da ne bo prekeranja glede točnosti prevodov — da nam bo prihodnjič predložil v popravu svoj prevod člankov, na katere namerava odgovoriti. (Ta predlog sprejemamo drage volje in smo »Popolu« na uslugo.)

Slednjič prinaša tudi takrat, ne povsem točno, prevod zaključka omenjenega članka, v katerem pravimo, da nečemo biti na potu sporazumu med Italijo in Jugoslavijo, da se ga, nasprotno, odkritosrčno veselimo ter da pričakujemo, da se italijanska vlada zave svoje dolžnosti nasproti slovenski manjšini, toliko na strogo narodnostnem polju, kolikor tudi na polju našega pretežno zadetega gospodarstva.

«Il Popolo di Trieste» jemlje na znanje to našo izjavo. Očita nam pa, da mi povdarjamo samo dolžnosti vlade proti nam, a da pozabljamo omenjati svoje dolžnosti napram vladi in državi italijanski. Tudi on, »Popolo di Trieste«, bi želel, da se pravice manjšin na narodnem polju jasno določijo; prej pa zahteva, da naj Jugoslovenci v Italiji dobro pomislijo, da niso več v mnogonarodni Avstriji, v kateri so posamezne narodnosti imele po zakonu enake pravice, in da je vmes vojna, v kateri so — z redkimi izjemami — Slovenci bili odločni branitelji habsburške monarhije, a ki so sedaj neznačajna manjšina napram štiridesetmilijonskemu narodu.

Na te zadnje opazke bodi »Popolu« kratek odgovor.

Prvič. Svoje dolžnosti nasproti italijanski vladi in državi mi dobro poznamo, jih točno vršimo in smo svojo pripravljenost k temu že opetovano izjavili. Če bi pa kedaj pozabili na to, nas že oblastveni organi uspešno opozarjajo na to. Izključeno je, da bi jih mogli pozabiti tudi pri najboljši volji.

Drugič. Mi nismo pozabili na vojno, toda »Popolo di Trieste« kaže, da je pozabil, da se je vršila ta vojna in da so zavezništvi šli v boj proti nasilju centralnih držav, za pravico in za odrešitev in svobodo malih narodov!

Tretjič. Mi smo bili v času svetovne vojne uvrščeni v armade tiste države, kateri smo bili podvrženi, toda avstrijske monarhije nismo nikoli ne ljubili, ne navdušeno branili. Storili smo le, v kar smo bili prisiljeni. Tisti

Izborno in z veliko globokostjo rešil vprašanje tujoerodnih manjšin s italijanskega stališča.

Neznanost razmere na gorški sodnji. Preteklo soboto se je vršilo zborovanje goriške odvetniške zbornice, na katerem so zbrani odvetniki ostro bicalni neznanost razmere na gorški sodnji, ki vsled pomanjkanja sodnikov in uradnikov tako počasi potuje, da s svojo posebnostjo naravnost podpira elemente, ki neradi izpolnjujejo svoje obveznosti in to na veliko škodo vsega gospodarstvenega življenja.

Toda nič boljše niso razmere na podeželnih sodnih, kjer se tudi čuti veliko pomanjkanje sodnega osebja. Poglavitna stvar je pač, da se je zmanjšalo število slovenskih sodnikov, ono trohico pravice, ki je še ostala, pa naj vrag vzame; tako si gotovo mislijo gospodje v Rimu.

Davki. Goriški magistrat vnovič opozarja, da morajo biti tekom januarja v izogib kazni plačani davki na klavirje, harmonije, orkestrione, biljarde, obrtna dovoljenja in pasji davki. Zivinski trgi prepovedani. S prefektovim odlokom od 17. t. m. so do nadaljnjega prepovedani v Furlaniji vsi zivinski trgi, ker se je pojavila med živino bolezen imenovana «afta epizootica».

Bombe in granate. 21-letni Anton Cijan iz Vrtojbe je imel po rokah šrapnel, ki se mu je vnel ter mu odnesel dva prsta desne in tri prste leve roke in ga razen tega še ranil na gornjem delu roke. Prepeljali so ga v goriško bolnišnico in čez mesec bo morda že zdrav, seveda brez prstov.

Gospodarski procvit Gorice. Nad premoženjem trgovca z manufakturo Josipom Volponem je otvorjen konkurz, proti trgovcem Vito Tarantino, Ermengildo Manzo in tvrdki Biscaccianti i. dr. je uvedeno poravnalno postopanje, goriški tribunal ni odobril poravnave sklenjene med trgovcem Miceu in njegovimi upniki dne 2. oktobra 1923.

Poravnalno postopanje je postala prava goriška gospodarska bolezen in za nekatere trgovce zelo priljubljen predmet, kar seveda znatno izpodkopava že itak jako omajani kredit goriške trgovine.

Koncert «Pevskega in glasbenega društva v Gorici». Pevsko in glasbeno društvo je dalo

v soboto dne 12. t. m. zvečer in v nedeljo 13. t. m. popoldne svoj letošnji prvi koncert, ki je uspel izredno dobro. Ta uspeh je bilo tudi pričakovati od društva, ki deluje z vso resnostjo na glasbenem polju.

Po vojni je prevzel društveno artistično vodstvo G. Emil Komel, glasbenik, ki je deloval kot učitelj glasbe že pred vojno pri društvu in drugod v Gorici. O njem smo takrat vedeli samo, da je dober skladatelj in dober glasbeni učitelj; razen pri manjših podeželskih zborih. Komel takrat ni imel prilike pokazati svojih pevovodskih zmožnosti. Šele v Pevskem in glasbenem društvu se mu je delokrog razširil tudi v tej smeri in kdor je redno zahajal k društvenim koncertom, je imel priliko zasledovati ne le razvoj društva samega, marveč tudi — razvoj E. Komela kot dirigenta.

Komela smo le preradi podcenjevali. Podcenjevali smo ga kot skladatelja in ko je nastopil na čelu pevskega zbora, smo iskali popolnoma neumestnih primer. Komel je že davno opravičil kot skladatelj svoj sloves in opravičil ga je tudi kot pevovodja, zlasti z zadnjim koncertom. Pred vsem naj omenimo srečno izbrani program. Vseboval je skladbe iz najnovejše dobe, pa vendar priročno občinstvu brez vsake težave dostopne. Pevski zbor je izvajal posamezne točke z ono preciznostjo. Osobito je bilo to opaziti pri moškem zboru v pesmi «Nocoj je prav lep večer», ki se je prednašal zelo lepo. Bila je to najlepša točka sporeda. Tudi mešani zbor je nastopil dobro — male pomanjkljivosti bi se dale odpraviti, ako bi zahteval vstrajno, da se vsak član zbora podvrže njegovi volji in se ravna samo po njegovi palici. Tako je ostal včasih zamah taktirke brez točnega odziva v zboru.

Prave triumfe je slavil gosp. Bratuž. Slast je poslušati njegovo petje. G. Bratuž razpolaga z lepim glasom, ga zna rabiti in vlti mu svoja čustva. Lepo vokalizira. Le e mu postane tupatam čist kakor i, n. pr. v besedi večer. Tu je bil drugi e previsok. In potem poje prevečkrat soglasnike: ... da jo ljubilim! To so nebitne napake, ki jih bo znal g. Bratuž gotovo z lahkoto odstraniti.

Na tem koncertu je nastopil tudi društveni učitelj g. prof. Lippizer s Tartinijevo sonato G-mol. Društvu moramo častitati, da si je pridobilo tako učno moč, kakor je g. profesor Lippizer. Njegova igra je fascinala občinstvo. Njegovo delo bo gotovo mnogo pripomoglo društvu do onega ugleda, ki mu pristojata kot najvažnejši naši instituciji v Juljski Krajin.

Mali oglasi

- TRTE cepljene in sadna drevesca ima na prodaj Alojzij Piscienc, Rojan, gostilna «Alla Corona».
- VILA v Masiboru, s prostim stanovanjem, se ugodno prodaja. Pojemala daje Katerina Breznik, Trst 16, Via dell'Istria 65.
- KRAVA, mlada, s prvim teletom in nekaj pručnikov se prodaja. Via R. Timeus 4, mekarna.
- MLEKO, večjo množino, franko Trst, iščem. Ponudbe pod Mlekarna na upravništvo.
- TRGOVSKEGA pomočnika, večkega slovenskega, italijanskega in nemškega jezika ter izvečbanega v delikatni stroki sprejema takoj buffet. Naslov v Buffet-u Sireclj, Via S. Caterina.
- STANOVANJE dobi, kdor kupi hišico z vrtom v bližnji okolici. Cena nizka. Naslov pri upravništvu.
- HARMONIKE vsake vrste izdeluje in popravlja stare po zmernih cenah vratar, Piazza Sansovino 2, Trst.
- TROPINOVEC, domač, prodaja Anton Della Schiava, Sveto pri Komnu.
- SPALNE sobe in moderne kuhinje prodajam. Sprejemam naročila in poprave. Majcen, mizar, Via Udine 28 vogal Torquato Tasso.
- BABICA diplomirana, sprejema dnevno noseče. Največja snaga. Tajnost. Na željo zdravniška pomoč. Corso Garibaldi 23/I.
- PIANINO ali glasovir v vsakem stanju, kupi uglaševalec Andrej Pečar, Trst, Via Molino a vapore 3, II. Sprejema vsa popravila in uglaševanje po zmernih cenah.
- G. DOLLINAR Trst — Via Ugo Polonio 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81. uvoz — izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje, pisalnega i. t. d. papirnatih vretic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka.
- KRONE, goldinarje, plačujem vedno 5 stotink več kot drugi. Edini grosist, via Ponders 6-I.
- OSKREBNIK, izobražen, išče primerno službo. Podrobnosti daje upravništvo.

ZAHVALA

Podpisani se zahvaljujemo v imenu vseh sorodnikov za izraze sočutja povodom smrti našega

Frana Suca

Zahvaljujemo se posebno preč. duhovščini, županom in občinskim zastopnikom, pevskega društva za žalostinke in sploh vsem, ki so izkazali pokopniku zadnjo čast.

(121) Družini Suc in Zerjal.

ZAHVALA.

Vsem blagim osebam, ki so hoteli biti na katerikoli način soudeležine naše žalosti po našem ljubem soprogu, očetu in tastu

Josipu Valentiču

izrekamo najsrčnejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo g. župniku Siamiču in pevskemu in godbenemu društvu iz Dekan.

(117) Družini Valentič-Grizov.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000 -- Podružnica v Trstu Centrala v Ljubljani Glavnica in rezerva Dinarjev 60.000.000 -- Telefon: 5-18, 22-98

Obretnuje vloge na vložnih knjižicah po 4%, na tekočih računih po 4 1/2% vezane vloge po dogovoru. - Prejema DINARJE na tekoči račun in jih obretnuje po dogovoru. - Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

Najprikladnejša zveza z Jugoslavijo Blagajna je odprta od 9 1/2-12 1/2, in od 14 1/2-16

PODLISTEK

Paul Bourget:

JEČA (La Geôle) Poslovenil F. P.

Marija Vialis je nastojala, a njegov obraz je postajal čedalje bolj nezamisljiv. Ni se motil, ko je predvidoval preiskave, toda njegova vest mu ni dopuščala, da bi se spuščal vanjo. Stanovska tajnost se za vestnega zdravnika ne nanaša samo na bolezn, temveč obsega tudi besede, ki jih skrivaj ališči tudi med ljudmi, kateri ga sicer sprejemajo samo radi njegovega poklica. Vrnat je bil torej trdno odločen, da ne zine niti besedice, ki bi znala potrditi sum, ki ga je imela tašča — kakor je sama povedala — glede svoje snobe. In ko je na svoje vprašanje glede slabosumnosti njenega sina dobil odgovor «da», so je v hotel in vprašal:

«In vi se bojite, da zaradi on sam izgovoril neko tveganje?» — «Da, ožij» — «Ali bi mi šli povedati, katero?» — «Jurij Saintenois,» je rekla — ona s polničnim glasom. — «Potem je prišla Verna za roko kakor »medlji« v kletki, v kateri sta se počela v tinitivno, njo je malo odnehala

RIBJE OLJE, najbolje vrste, korisno za otroke, za odrasle in za živino. Lekarna, Sezans. 48

V CELJU, v sredini mesta se prodaja radi družinskih razmer hiša za dinarjev 375.000. Čestno pročelje ima osem oken. Istotam se prodaja tudi lep avtomobil «De Dion Bouton» za dinarjev 90.000. Ponudbe pod «Ugodna priika» na upravništvo. 62

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče. Nizke cene. Govori slovensko. Tajnost zamajdena. Slavec, via Giulia 29. 26

LES. Kupim velike množine suhih bukovihi desk 55-60 mm. debelih in več, samo po ugodnih cenah, proti takojšnjemu plačilu. De Luigi & C. Milan, Viale Umbria 45. (65)

Pogrebno društvo v Barkovljah

vabi na redni občni zbor ki se bo vršil

v nedeljo, dne 3. februarja t. l., ob 14. uri v prostorih «Obrtniškega društva».

Dnevni red:

1. a) Poročilo predsednika b) tajnika c) blagajnika,
  2. Volitev treh svetovalcev.
  3. Raznosterosti.
- Ker za vse sklepe tega zbora so enako odgovorni vsi člani, je torej dolžnost vseh, da se istega vdeležijo

(123) ODBOR.

Vsled preselitve

iz skladišča v ul. Raffineria 7

likvidiramo

zalogo semen in umetnih gojil po znatno znižanih cenah.

Kmetovalci ne zamudite prilike!

KMETIJSKO TRGOVSKO DRUŠTVO D. BOLONIČ & C. Trst, Raffineria 4-7. Telefon 36-75.

Pri tvrdki

Giuseppe Struchel

Trst, Via Mazzini, vogal Via S. Caterina

se še nadaljuje izredna prodaja po najnižjih cenah.

Danes izložba v oknih.

Oglejte si cene!

(118) ODBOR.

Odvetnik Alojzij Mašera

sodni svetnik v pokoju je odprl

odvetniško pisarno v GORICI v ul. XXIV Maggio št. 11, prej ulica Treh kraljev, in uraduje vsaki dan razven nedelj in praznikov od 9 do 12 ure in od 15 do 18 ure. 114

Slovensko, delavsko, obrtniško, konsumno in gospodarsko društvo „Jedran“ vpis. zadr. z om. pr.

v Trstu, Via dell'Industria 10 (Sv. Jakob) vabi na

XVIII. redni občni zbor

ki se bo vršil dne 3. februarja, ob 15. uri v društvenih prostorih

s sledečim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Odobrenje letnega računa za leto 1923.
5. Volitev odbora.
6. Volitev načelnikstva.
7. Eventuelni predlogi.

OPOMBA: Ako ne bo ob določeni uri navzoče zadostno število članov, se bo vršil občni zbor uro pozneje in bo sklepčen ob vsaki številu članov. (119)

Veliki donodi

dunajskega pohištva

od najnavadnejšega do najfinejšega v veliki izbi po nizkih cenah.

R. Camponovo

Trst — Viale XX settembre 33 tel. 793. 569

Gospodarsko podp. društvo v Trebčah

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil v soboto, 9. februarja 1924 ob 19 uri v lastnih prostorih.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika in potrjenje računa za leto 1923.
5. Eventuelnosti.

(118) ODBOR.

GOSPODARSTVO

Iz gospodarstva Italije

Ob začetku leta se da koristno pramažati le v zvezi z gospodarstvenim položajem po drugih državah Evrope. S tega stališča in z ozirom na ne posebno cvetoče razmere v Evropi sploh, je gospodarski napredek Italije precej znaten. V dobi, ko so francoska valuta, ki je bila do sedaj stalna, valj nezadržno navzdol, si je znala hira ohraniti nekako stalnost. Seveda pa se je ta stalnost italijanske lire opazala le v primeri z angleškim funtom, a ne tudi v primeri z ameriškim dolarjem.

Tu pa je treba poudariti, da ni napredek italijanskega državnega in zasebnega gospodarstva delo te ali one vlade ali zasluga samo te ali one politične stranke. Fašistovska vlada je mogla doseči nekatere uspehe na tem polju le zato, ker so že prejšnje vlade sistematično delale za gospodarsveno obnovo dežele. Ko se govori o uspehih fašistovske vlade na polju državnih financ, se vsled tega ne sme pozabiti na dejstvo, da bi bili nemogoči, ako bi ne bil Giolitti odpravil politične cene kruha s tem, da je v okolicih, ki so bile mnogo težavnejše od sedanjih, ustavil državni prispevek za moko ter s tem znatno popravil državne finance. Fašistovska vlada se je prepričala, kakor postaja sedaj bolj in bolj očividno, da se s samim štedenjem ne more vzpostaviti ravnovesje v državnem gospodarstvu. Premično imetje je vlada osvobodila raznih bremen, toda zato je morala zvišati užitnino in naloziti večje davke na zemljišče, kar je izzvalo (posebno v južni Italiji) precej nezadovoljstva.

Pogled na italijansko industrijo v preteklem letu nam kaže, da njen razvoj ni bil tako uspešen kakor razvoj poljedelstva. Dohodki od tega poslednjega so bili vsled dobrega vremena zelo povoljni in so prekašali povprečno letino zadnjih petih let pred vojno. Kovinarska industrija se je nekoliko popravila, za kar pa se ima zahvaliti v glavnem dejstvu, da se ni morala boriti s konkurenco nemških izdelkov iz Porurja in je naraslo vsled tega povpraševanje po strojih in drugih izdelkih. Kar se tiče izdelovanja strojev, je ta panoga imela manj povoljno leto, predvsem pa ladjedelnic in izdelovalnic vagonov, ker so se državna naročila skrčila na zelo nezadostno mero. Na splošno pa so bili posli v strojni industriji vendar boljši nego predlansko leto. Industrija tkanin se je nahajala kakor po drugih državah v krizi, vendar pa se je opazalo v zadnjih mesecih nekako boljšanje položaja. Glede svil, ki je za Italijo tako važna, je bil položaj popolnoma neenak. Medtem ko so imele izdelovalnice tkanin dobro leto, je vladal v prejši svile popohn zastoj. Na polju kemične industrije je bil položaj za izdelovalnice umetnih gojil povoljen, medtem ko se je moralo izdelovanje barv in lekarniških potrebnin boriti z raznimi težkocami. Tvornice sladkorja so imele nenavadno dobro leto in množina izdelkov prekaša množino vseh prejšnjih let. Živahno je bilo tudi izdelovanje klobukov in obutve, medtem ko so se borile tvornice papirja, usnja, nekaterih steklenih izdelkov in glasovirjev z znatnimi težkocami.

Da ni bil položaj italijanske industrije kljub vsemu posebno povoljen, pričajo tudi podatki o stanju italijanskih delniških družb, ki jih je objavil «Credito Italiano». Ti podatki se nanašajo na stanje, kakršno je bilo 31. decembra 1922. Od tedaj se je število delniških družb povečalo, toda čisti dobiček pa je narasel le v nezadostni meri. «Credito Italiano» navaja v svoji statistiki 3173 delniških družb. V to število pa so,

„NOVICE“

(3. števil.)

so izšle.

Čitajte, naročajte, širite jih!

Upravništvo „NOVIC“, Trst, Torreblanca 21 IV.

PLAČEVANJE DAVKOV

Novi način pobiranja davkov

Do 31. decembra 1923. so se pobirali davki v novih pokrajinah po avstrijskem sistemu potom davkarji, ki je našim davkoplačevalcem dobro znan iz lastne izkušnje. Z ministrskim odlokom od 16. decembra 1923. je bilo odrejeno, da prenehajo vse davkarje svoje poslovanje z 31. decembra 1923.

S tem so davkarje odpravljene, niso pa seveda odpravljene davke, temveč se je z novim letom uvedel nov način pobiranja davkov. Po novem letu velja namreč tudi v novih pokrajinah isti način pobiranja davkov, ki velja v starih pokrajinah. Davkov ne iztirjuje več država sama potom svojih davkarji, temveč dajajo posamezne občine ali več občin skupaj vse davke, ki jih morajo plačati občinarji, v zakup zasebnim osebam potom javne dražbe. Kdor vzame tako davke v zakup, postane iztirjavec davkov (esattore) in davkoplačevalci jih morajo potem njemu odrajtati. Iztirjavec pa morajo s svoje strani izročiti davke državi, pokrajinski in občinski blagajni. Država, pokrajine in občine se ne brigajo za to, ali je iztirjavec v resnici iztirjal od davkoplačevalcev dotične zneske ali ne, temveč jih mora izročiti omenjenim blagajnam ob določenih rokih brez ozira na to. Seveda dovoljuje zakon tudi njemu najisrže pravice, da lahko postopa proti zamudnim davkoplačevalcem z največjo strogostjo, ki nam je bila do sedaj neznan in ki gre lahko do skrajne brezobzirnosti.

Občine (oziroma skupine občin) tako so se n. pr. združile vse občine sezanskega okraja v eno davčno okrožje, ravno tako vse občine komenskega okraja itd.; tržaška občina je dala davke v zakup sama zase) so dale davke v zakup že lansko leto, tako da je bilo z novim letom že vse pripravljeno. Sedaj so začeli iztirjavalci že pošiljati plačilne liste (Cartella dei pagamenti) za prvi obrok, ki zapade 10. februarja t. l.

Ko so bili italijanski davčni zakoni raztegnjeni na nove pokrajine, smo o novem načinu pobiranja davkov obirno pisali že tedaj. Ker pa je stvar za naše davkoplačevalce popolnoma nova, naj omenimo danes zopet nekatere najglavnejše in najznačilnejše določbe novih predpisov.

V zakup se oddajo vsi izravni državni davki, doklade, pokrajinski in občinski davki. Dosedanji izravni davki, ki so se plačevali v novih pokrajinah, so odpravljani in na njih mesto so uvedeni italijanski izravni davki, ki so sledeči: 1) davek na dohodek od premoženja in metaja (na obresti in premije posojil, na rente, na dohodek od izvrševanja katekoli obriti, na plače, pokojnine itd.); 2) davek na stavbe (hiše in druge stavbe); 3) zemljiški davek; 4) dodatni davek na dohodek; 5) izredni davek na dividende, obresti in premije vrednostnih papirjev izdanih od družb, pokrajini, občin in drugih bitij; 6) vojni vinar, in 8) davek na kmetijski dohodek.

Davčni sezname

Iztirjavec, ki je vzel davke v zakup, pa jih ne iztirjuje po svoji volji, temveč na podlagi davčnih seznamov, ki jih sestavi davčna agencija za vse izravne davke, za pokrajinske in občinske doklade na izravne davke. Sezname občinskih davkov pa sestavijo zupanstva dotičnih občin. Davčni sezname so več vrst: 1) glavni sezname in oni sezname, v katerih so popisani vsi podatki o posameznih davkoplačevalcih; 2) dopolnilni sezname, v katere se zapišejo tisti davkoplačevalci, ki so bili v glavnih seznamih izpuščeni; 3) posebni sezname za iztirjevanje pokrajinskih in občinskih doklad, ako niso bile vštete v glavnem seznamu. V novih pokrajinah izdelajo davčna agencija za vse izravne davke ter za pokrajinske in občinske doklade na izravne davke, ki so redni, odredi finančna intendatura lahko tudi izredne sezname za vsak davek, ako je potreba.

Sezname pošljejo davčne agencije občinam, da jih razglasijo. V občinskem uradu so sezname na vpogled občinstvu skozi osem dni in to mora zupčan obznaniti s posebnim oglasom. (V Trstu so bili davčni sezname izloženi od 8. do 16. januarja, kakor smo parkrat opozorili naše davkoplačevalce). Po taki izložitvi davčnih seznamov postane vsak vpisani davkoplačevalec dolžnik za vpisane davke. Sezname se nato izročijo iztirjavalcu, ki mora poslati davkoplačevalcu plačilni list vsaj osem dni, preden zapade dotični obrok. Kakor rečeno, so začeli tržaški davkoplačevalci plačilne liste že dobivati.

Kako se plačujejo davki?

Davki se plačujejo v šestih dvomesečnih obrokih, in sicer zapadejo obroki 10. februarja, 10. aprila, 10. junija, 10. avgusta, 10. oktobra in 10. decembra. Obrok, ki je označen na plačilnem listu, se mora plačati v osmih dnevih po vsakem izmed gori omenjenih rokov. Kdor ta rok zamudi, zapade globi, ki znaša 4 stotinke za vsako lito dotičnega obroka. Samo ako je osmi dan praznik, ima davkoplačevalec čas še naslednji dan. Davkoplačevalcu, ki ob določenem roku ni plačal svojega obroka, pošlje iztirjavec opomin, naj plača v naslednjih petih dnevih. Ako preteče tudi ta rok brez uspeha, je dovoljena iztirjavalcu izvršba najprej na premoženje, in ako ostane ta brez uspeha, tudi na nepremično premoženje zamudnega davkoplačevalca. Rok izvršbe je kratek (10 dni) in postopanje brezobzirno.

Svetujemo torej našim ljudem, naj pravočasno poskrbijo za odplačevanje obrov, ker jih sicer spričo brezobzirnosti sedanjega sistema pobiranja davka zadene vsaj globa, da o drugih neprijetnostih niti ne govorimo. Kakor je pripomnjeno na

plačilnih listih, se mora v Trstu osebno plačati davek v občinski iztirjavalci davkov (ul. S. Lazaro št. 4). Po deželi, kjer je več občin združeno v eno davčno okrožje, pride iztirjavec sam ali njegov namestnik v tiste občine in vasi, ki so omenjene v zakupni pogodbi. Dan in uro, kdaj pride, mora naznaniti vsaj osem dni prej. Davkoplačevalce opozarjamo še posebej, da ne zabijo zahtevati od iztirjavalca ali njegovega pobiralca pobornice, ki naj jih zraven tega dobro hranijo, ker so te pobornice edini dokaz o opravljenem plačilu.

Katere davke bomo plačevali?

V novih pokrajinah se bodo iztirjevali že od februarja dalje davki prve serije [zemljiški, na stavbe, in od premoženja imetja (dohodnina)]. Dopolnilni sezname druge serije se izročijo v iztirjanje pozneje. Sezname davka na zemljiški dohodek so bili izloženi v Trstu v začetku avgusta lanskega leta. Dodatni dohodninski davek bo razdeljen na štiri obroke, počeni z decembrom 1924. Vojni vinar je všteta v glavnem seznamu. Izredni davek na dividende, obresti in premije bo tudi razdeljen v štiri obroke po seznamu, ki ga sestavi davčna agencija na podlagi predpisanih ugotovitev. Občinske doklade k zemljiškemu in hišnemu davku niso povsod vštete v glavnem seznamu. Za take občine bodo sestavljeni posebni sezname. Dodatni davek k davku na dohodnino od premoženja imetja se ne začne iztirjevati v februarju, temveč bo sestavljen tudi za te davčine poseben seznam v teku 1924. leta.

V novih pokrajinah se bodo morali plačevati kakor smo že omenili tudi zastali davki za prejšnja leta. Tudi ti davki se bodo iztirjevali po novem načinu. Tozadnji sezname si objavijo pozneje.

Kako v slučaju kaklega pogreška?

Ako opazi davkoplačevalec kak pogrešek, da mu je na pr. pripisan davek, ki ga ni dolžen plačati, ali da mu je bil odmerjen previsok davek, da je bil dvakrat obdavčen itd., se v takih slučajih ne bo mogel upirati iztirjavalcu, kateri mora po zakonu iztirjati zneske, ki so označeni v davčnih seznamih. Davkoplačevalec mora plačati odmerjeni mu znesek, tudi če je zgrešen. Pač pa je dovoljen davkoplačevalcu utok. Za pogreške, ki so nastale vsled materialnih pomot, traja rok šest mesecev od 15. onega meseca, ko je bil dotični davčni seznam objavljen. Glede davkov, ki so bili objavljeni v januarju leta 1924. traja rok za pritožbo do 15. julija 1924. ako gre za pogrešek ali dvakratno obdavčenje; ako je dotični obdavčljivi dohodek prenehal ali postal neobdavčljiv, pa do 15. aprila. Utok se lahko predloži davčni agenciji ali zupanstvu. Davkoplačevalci naj v takih slučajih opremijo svoje pritožbe (prošnje) za odpis in povrnitev nepravilno odmerjenih davkov) z vsemi potrebnimi dokazi, ker bi jih sicer moralo iskati davčno oblastvo samo, kar bi gotovo zelo dolgo trajalo in bi moral davkoplačevalec plačevati vse dotle, dokler davčno oblastvo takih davkov ne zbrisi. Za hiše, ki so bile prazne (brez stanovalcev) pred 1. januarja 1923., naj se to naznani davčnim agencijam do 30. januarja 1924.

Gospodarstvo in finance Čehoslovaške republike

Premogovna industrija. V teku III. četrtletja se je kopalo premog iz 132 in lignit iz 207 jam. V premogovnikih je bilo zaposlenih 69.079 delavcev in pri izkopavanju lignita 40.032. Izkopanih je bilo v tej dobi 1.944.511 ton premoga (t. j. 41.83% manj nego v II. četrtletju) in 2.387.182 ton lignita (t. j. 39% manj nego v II. tromesečju). Vsega skupaj se je izkopalo v III. tromesečju 4.331.334 ton napram 7.276.550 tonam II. tromesečja. Proizvodnja premoga je bila resno oškodovana vsled stavke delavcev, ki je trajala od 20. avgusta do 7. oktobra, t. j. 41 dni. Izvoženih je bilo v III. tromesečju lanskega leta 282.714 ton premoga in 348.962 ton lignita. V istem času se je uvozilo 285.687 ton premoga in 8471 ton lignita.

Položaj industrije na Slovaškem. V zadnjem času l. 1923. se je položaj industrije na Slovaškem precej zboljšal in mnogo tvornic je zopet začelo delati. Tvornice umetnih gnojil, ki so morale prestat hudo krizo, so obnovile svoj obrat. Znatno se je popravila tudi stavbna industrija. Dober je bil položaj tkalne industrije. Deloma so zopet začeli delati plavži v Koburgu in delo v državnih jeklarnicah je v polnem teku.

Proizvodnja radija na Čehoslovaškem. Dober del svetovne proizvodnje radija, ki se računa na 204 grame na leto, odpada na Čehoslovaško. V Evropi razlikujemo dve vrsti radijevih rud: smolno svetlico (Pechblende) in avtunit. Na Čehoslovaškem se nahajajo bogata ležišča smolne svetlice. Od l. 1903. do 1922. se je napravilo iz jachymovske svetlice okoli 24 gramov radija, t. j. 12% celokupne svetovne proizvodnje. Tak radij se je izdeloval po vojni večinoma v rudnikih čehoslovaške vlade. Proizvodnja je bila sledeča: l. 1920 — 2,2 gr. (vrednost 22 milijonov čk); l. 1921 — 3,2 gr. (vredn. 32 mil. čk); l. 1922 2,2 gr. (vredn. 11. mil. čk).

Srebrni rudniki pri Jachymovu so znani že od XVI. stoletja. Od l. 1517. do 1900. je bilo izkopanih 5.544 kvintalov srebra, od l. 1775. do 1851. 18.242 kobalta. Poleg bismuta, svinca in arsena so dali ti rudniki od 1853.—1923. 1505 kvintalov urana, iz katerega se izdelujejo barve, ki se rabijo v keramični in steklarski industriji.

Rudonosna kotlina pri Jachymovu obsega štiri okraje, ki so last čehoslovaške države. Tisti okraj, ki se nahaja južno od mesta, je kupila čehoslovaška vlada v l. 1922. Ker se proizvodnja radija razvija v zadnjem času tudi v Sylva Tarouca, se predvideva, da se bo splošna proizvodnja radija v bližnji bodočnosti znatno pomnožila.

Proizvodnja jekla na Čehoslovaškem v letu 1923. je znašala 721.665.791 ton. 95,7% je bilo Martinovega jekla, 1,45% se ga je izdelalo po Thomasovem in ostalo po Bessemerjevem postopanju. Količina jekla, ki so ga izdelala vsa podjetja na ozemlju Čehoslovaške, znaša 53% celokupne proizvodnje iz l. 1913.

Loterijske številke

izrečane dne 19. januarja 1924

Bari	3	30	65	80	89
Firenze	40	37	30	87	72
Milano	72	66	43	40	84
Napoli	86	81	54	78	10
Palermo	81	27	68	18	54
Roma	20	5	69	43	48
Torino	65	74	15	59	85
Venezia	76	7	8	19	16

DAROVİ

Za Dijaško Matico so darovali: Dr. K. Ferluga, v počastitev spomina pok. Kazimira Markona l. 25.— Gradisar M. 22.— L. Svetlovanški pevski zbor daruje l. 50.— Vsem darovalcem najprijetneje zahvala!

Ob priliki desetletnice svoje poroke in imendana darujeta g. Anton Lenardon in Kristina iz Branečije 10 l. za podružnico Sol. dr. pri Sv. Ivanu!

Vesela klapa je v Križu pri «Gamajni» zbrala l. 27 za «Solsko društvo». Gosp. Sever Franc je nabral med sovaščani v St. Petru na Krasu l. 50 za «Našo deco». G. Nande Crepinko iz Proseka je izročil «Solskemu društvu» l. 100 kot dar poroke Ličen - Gorjup. — Gosp. Presl Mirko je nabral med sovaščani v Bazovici l. 156.20 in 18.50 Dinarjev za «Našo deco». Darovali so: Presl Miro l. 5, Presl Andrej l. 5, Razen l. 3, Damica in Silvo l. 5, T. Grgič l. 5, L. Križmančič l. 5, Mahnič l. 5, A. Grgič l. 5, Mevlje l. 5, Križmančič l. 5, A. Razen l. 2, F. Križmančič l. 2, A. Metlika l. 5, Bertok z l. 5, E. Grgič l. 3, F. Križmančič l. 10, Cibic l. 5, Nečtiljivo l. 3, K. Gruntar l. 2, I. Marc l. 5, Tamburasko društvo «Zarja» l. 20, Račun po pomoti l. 2, za prodane razglednice l. 39.50, Toni Lile l. 1.70, Karel Gruntar l. 5, Vrhpoljski 18.50 Dinarjev; skupaj torej l. 156.20 in 18.50 Dinarjev. Požrtvovalnemu nabralcu kakor vsem vrlim darovalcem iskrena hvala.

Na polo g.čne Berte Žejn je bilo nabrano za «Našo deco» na Silvestrovo v Sempasu l. 84; in sicer so darovali: zupanstvo Ozeljan l. 5, Spacapan Stanko 0.50, Hrovatin Iv. 1, Mervič A. 0.50, Humar Rezka 0.35, Spacapan H. 0.50, Mladovan A. 1, Kristanič 0.50, Škarabot J. 0.50, Štrukelj Vinko 5, Kodejša F. 5, Hrovatin I., Marušič Peter 0.50, Terčič 0.50, Konič, l. 0.50.

Znana slovenska tvrdka **Josip Kerševani** mehanik, puškar in trgovec

GORICA - Stolni trg št. 9 (desno) - GORICA

se priporočam slavnemu občinstvu za nakup najboljših sivalnih strojev Original Mundlos nem. skih tovarov, katere jamčim za dobo 25 let. — Brezplačen pouk v umetnem vezenju, krpanju in šivanju. — Imam v zalogi tudi najboljša dvočokla zuanke Columbia ameriških tovarov, za katere jamčim 2 leti, ter vse dele spadajoče v mehnično in puškasko stroko. (56)

Delavnica in popravilnica, GORICA, Stolni trg št. 5

Zobozdravnik dr. Lojz Kraigher

specialist za bolezn. v ustih in na zobeh

sprejema za vsa zobozdravniška in zobotehniška opravila

v Gorici, na Travniku 20 (Piazza della Vittoria 28)

od 9-12 in od 3-5. (27)

OREDNE SOBE vsake vrste in v vsakem slogu

SPALNE SOBE v veliki izbori

LAKIRANE KUHINJE po izredno nizkih cenah

ALESSANDRO LEVI-MINZI

VIA RETTORI 1

VIA MALCANTON 7-13

Tvrdka obstoječa od 1874 11

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1903.

Dejniška glavica Lit. 15.000.000— popoinoma vplačana.

Głbyni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lazina palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorje sredstva za nakup blaga. — Inkasni efekti in računov. Informacija. — Kupuje in prodaja dinarje in druga valute. Jamstvena pisma in druga operacija po najugodnejših pogojih.

Sprejema vloga v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

Terčič F. 0.50, Kuzar 0.50, Klamž F. 0.50, Veikmoja J. 0.50, Štrukelj 0.50, Blažič R. 0.50, Cernigoj M. 0.50, Terčič A. 0.60, Marušič Fr. 0.50, Leban Fr. 1, Spacapan J. 5, Humar J. 2, Azon pl. Zuccato 10, Faganed Ant. 2, Brančičević Julija 5, Pelicon Jul. 5, Pelicon Ant. 5, Humar Jos. 5, Batič Al. 5, Rijavec Ciril 5, Batič Vikt. 5, Spacapan Miro 3. — Skupaj l. 84, za kar bodi izrečena vsota cenj. darovalcem kakor nabiralci srčna hvala!

V počastitev spomina pok. ljubeča dolgoletnega bivšega zdravnika g. dr. Mandića daruje družina M. l. 100 «Solskemu društvu» (Denar hrani g. Abram).

Za božičnico «Zenske podružnice Solskega društva» je darovala tukajšnja podružnica Živnostenske banke l. 500. V imenu obdarovanih otrok najlepša hvala!

Pri godovanju Tenčkov in Tonc se je nabralo v družbi Riomancev in Lonjercev dne 17. t. m. l. 12, g. «B» iz B. dodal l. 3 in 2 dinarja, eden je shtelal l. 1 in 75 par. Skupaj l. 16, 2 Din. in 75 par. Srčna hvala!

Za «Božičnico» je nabrala g.čna Anica Pertot med svojimi kolegi v Živnostenski banki l. 265. Darovali so sledeči gg.: Pertot Anica l. 15, Grom 50, Ivančević, Sudek, dr. Goljevčič in Janovsky po 20 l.; Štrukelj, Maly, Schaurek, Bijjak, M. l. po 10 l.; nečtiljivih podpisov je sedem po 10 l. Prisrčna hvala nabiralci in darovalcem!

G.čna Sulič je nabrala med svojimi kolegi v Jadranski banki l. 81.45. Darovali so: Castellano in Vrčon po 10 l., Legat in Bratuž po 1 l.; Miloš 5 l., Jurij 3. Nadežje nečtiljivi: 3, 2, 2, 5, 2, 2, 2.45, 5, 5, 10, N. N. 5, N. N. 3, N. N. 5. — Nabiralci in darovalcem najlepša hvala!

Na polo g.čne S. Godina so darovali: Milka in Vladko po l. 100, Sk. 50, gospa Zadnik 20, N. N. 20, C. W. 10, M. S. 10. Po 5 l.: Premerl Marija, Minka, Vokoslav, Franjo, Jeretič, Rieger. Po 2 l.: N. N. in Nace. Skupno 344 l.

Borzna poročila.

Trst, dne 19. januarja 1924

Valuta na tržaškem trgu.

ogrsko kruno	0.7	0.8
avstrijske kruno	0.6819	0.6824
čehoslovaške kruno	66.50	67
dinarji	26.25	26.50
leji	10.75	11.35
marke	—	—
dolarji	22.90	23
francoski franki	104.95	106
švicarski franki	396	398
angleški funti papirnati	97.25	97.50

Znana goriska tvrdka **ELIJA ČUK v GORICI**

Piazza Cavour 31. 9 naznanja tem potom slav. občinstvu, da je prejel zastopstvo najboljših in svetov. sivalnih strojev «PFAFF»

«PFAFF» je najboljši stroj za šivanje

«PFAFF» je najboljši stroj za krojače

«PFAFF» je najboljši stroj za čevljarje

«PFAFF» je najboljši stroj in najbolj trpežen stroj za občo, za katero se v jamci rabo v občo, za katerega se jamci 20 let. v zalogi so, razne druge odlične nemške zuanke sivalnih strojev. Dvočokla, puške, samokrosi. Brezplačen pouk v umet. vezenju.

Se toplo priporoča **ELIJA ČUK**, sodni izvedenec Piazza Cavour 9.

ANTONIO DE MASI

VIA TORRE BIANCA 32 TRST TELEFON ŠTEV. 29-83

Zastopstvo in zaloga:

LIVARNICE RODOLFO BERTOLI — PADERNO

OBRTNIJA KERAMIKE:

PAGLIERO MICHELE — CASTELLAMONTE

ZALOGA IN DELAVNICA MAJOLIČNIH PEČI — ŽELEZNIH PEČI IN ŠTEDILNIKOV

IZBERA

Predmetov iz litega železa za peči, majoličnih in keramičnih plošč.

— «Chamoties» posebna opeka za peči —

BANCA ADRIATICA

Ustanovljena leta 1903.

Dejniška glavica Lit. 15.000.000— popoinoma vplačana.

Głbyni sedež: Trst, Via S. Nicolò 9 (Lazina palača). Podružnici: ABBAZIA, ZARA.

Olajšuje vsako trgovsko operacijo z Jugoslavijo in z vzhodnimi deželami

Daje subvencije na blago, efekte in vrednosti

Otvorje sredstva za nakup blaga. — Inkasni efekti in računov. Informacija. — Kupuje in prodaja dinarje in druga valute. Jamstvena pisma in druga operacija po najugodnejših pogojih.

Sprejema vloga v Dinarjih ter jih obrestuje najbolje po dogovoru.

MIRODILNICA MARIO FERLIN

Sv. M. Kuzl. zgoraj 2 Bivla. Tel. 774

prodaja na debelo in drobno. 10

Barve, laki, čopiči, šipe, žebliji, cement, sadra itd. Postrežba na dom.

Bogata izbira slikar. vzorcev (štopov.)

Na obroke Na obroke LA CONVENIENTE

Trst, Via del Coroneo 17, I., Trst

Izdelane moške oblike in paletots od l. 180 naprej, dežni plašči, moški klobuki, penilo, ženske pletenine, ovratniki, ovratnice, rokavice, naramnice, nogavice.

Bogata izbira blaga za moške oblike po meri. Krojačnica prvega reda.

Plačilo na obroke ne vpliva na cene. To so enake kakor pri takojšnjem plačilu.

Zdravnika **Dr. Dom. Carnincich** in **dr. Fr. Gruden** v Postojni

sta odprla svoj zobotehnični ambulatorij v hiši Pierine Kraigherjeve 110

Ordinirata vsaki dan od 9-2, 3-5.

Najvišje cene plačujem za **KOŽE** kun, zlatič, lisic, dihurjev, vider, jazbecov, mačk, veveric, krivov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 17

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.